

Valge revolutsioon Valges Majas

AIN KALLIS

Kui Barack Obama perega Washingtoni jõudis, oli roheline revolutsioon USAs juba alanud.

Keskkonnakaitsjate suure surve all olev George W. Bush oli jõudnud teha esimesi samme üleilmse kliima soojenemisega võitlemiseks.

Osariikide palgal olevaid klimatolooge ähvardati isegi vallandamisega, kui nad jäävad skeptikuks ilmastiku muutuste põhjuste osas.

Ühendriikide uus värvikas president töötas astuda veelgi pikemaid samme selles suunas. Esimene leedi rajas aianurka näidismaalapikese, kus ta perel tuleb ilmselt rohimas käia. Muidugi lauldes: " Seal, kus Valge Maja, valge nii kui luik. Seal on minu kodu, seal mu tööpaik!"

Nali naljaks, aga mai lõpul oli meedias palju juttu Valgest Majast ning majade värvidest üldse. Nimelt tegi vastne USA energeetikaminister (Secretary of Energy) Steven Chu ettepaneku värvida kogu maailma hoonetel katused valgeks.

Paljud inimesed sattusid niisugust ettepanekut kuuldes hämmeldusse – kas tõesti on ameeriklased saanud uue veidriku riigi valitsusse ?

Seekord on aga tegu tuntud teadlasega, Steven Chu on Nobeli preemia laureaat füüsikas (laserite rakenduse alal). Katused valgeks!

Valge revolutsioon Valges Majas

Ühel maikuus Londonis toimunud kliimaalasel nõupidamisel tegigi Chu ettepaneku värvida üle ilma majade katused valgeks, sama teha ka linnade tänavate ning väljakute, isegi autodega. Tema hinnangul oleks saavutatav efekt samasugune kui eemaldada liiklusest kõik autod üheteistkümneks aastaks.

Tegu on eri materjalide albeedo väärtustega. Albeedoks (albus – " valge ", lad k) nimetatakse suhet pindadelt peegeldunud ja pealelangeva kiirguse vahel. Näiteks peegeldub värskest sadanud valgelt lumelt ligikaudu 95 % päikese kiirgusest tagasi, roheliselt murult 20 % ümber, tumedad pinnad aga neelavad enamiku kiirgusest. Maakeral kui planeedi albeedo on 30 % ümber.

Igäüks on vast kogenud, et valgeis rõivais on suvel kergem olla ning et tume plekk-katus kuumeneb kiiremini kui hele.

Kõik see on väga tore, ainult mida sarnased soovitused maksumaksjatele tähendavad ? Kolossaalsed värvikogused ainuüksi New Yorgi suuruse linna võõpamiseks võtaks ära kena sendi riigi eelarvest.

Pealegi eraldaks värvide tootmine omakorda atmosfääri tohutult süsihappe- ja muid kahjulikke gaase. USA lõunaosariikide elanikud juba teatasid, et nad on oma maju heledaks värvinud ammu enne sarnaseid soovitusi. Näiteks on alates 2005. aastast California osariigis lamekatused valget värvi.

Ja kujutlege maailma, kus valgete majade vahel valgetel tänavatel sõidavad vaid valged autod!

Esimene oli Joosep Toots

Teine vastuargument: põhjapoolsetel laiustel on energiasäästlikud hoopis majad, mis on tumedat värvi, kuna niisugused pinnad salvestavad niigi nappi päikeseenergiat.

Valged hooned on talvisel ajal külmemad. Või tuleks seal vahetada katusekatet lähtuvalt aastaajast?

On teadusemehi, kes meenutavad mõnekümne aasta taguseid aegu.

Siis räägiti kliima jahenemisest ning soovitati Jäämerele külvata tahma, mis vähendaks jää albeedot ning kiirendaks selle sulamist.

On ka irvhambaid, kes väidavad, et Valgesse Majja kolinud must mees on oma vaateid muutnud, tõeline roheline revolutsioon on asendunud valgega, et värvilisi diskrimineeritakse jne.

Lõpetuseks: esimene tuntud tegelane, kes maakera värvis, oli Joosep Toots. Ainult et ta ei teadnud albeedost midagi.